

با هم بخوانیم...

«ازوپ در کلاس درس» ۹۵ صفحه، «لافونتن در کلاس درس» ۱۱۶ صفحه

مرتضی مجدفر

انتشارات امرود

چاپ دوم ۱۳۹۱

جمهوری آذربایجان در نوشتن مجموعه‌ای با عنوان «۱۰۰ مجموعه داستان دوست‌داشتنی»، از داستان‌های ازوپ و لافونتن، بیدپا و شاهنامه، پوشکین و دیگر متون برجسته جهان بهره گرفت تا با جذابیت این داستان‌ها بتواند خلاء مطالعه را در میان دانش‌آموزانش پر کند. مجدفر نیز با بررسی نمونه‌های مشابه، کتاب‌های «ازوپ در کلاس درس» و «لافونتن در کلاس درس» را منطبق با برنامه‌های درسی دوره ابتدایی کشور و فرهنگ ایرانی، با هدف ایجاد علاقه به مطالعه مستمر و اثربخش تدوین کرده است.

بعد از آشنا شدن با تاثیرات مطالعه درست در این کتاب‌ها، وارد بخش کاربردی کتاب می‌شوید. در این بخش بعد از هر داستان، پرسش‌هایی درمورد شخصیت‌های اصلی و فرعی، زمان، مکان، حوادث و رویدادها مطرح می‌شود. این پرسش‌ها ذهنیت تشنه کودکان را در جهت تحلیل، نقد، تفکر و بحث، خلاقیت و در نهایت آفرینش‌گری تقویت می‌کند. هم‌چنین پیشنهادهایی برای پوسترسازی، تصویرسازی، جمع‌بندی نظرات کودک درمورد کتاب و بازسازی داستان‌های آن در نظر گرفته شده است. مجموع این فعالیت‌ها کودک را از انفعال و خواننده صرف بودن تبدیل به مخاطبی فعال می‌کند. این کتاب‌ها که برگزیده جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد و مورد تایید وزارت آموزش و پرورش هستند نه تنها برای کودکان بسیار تاثیرگذار است، بلکه راهنمای خوبی است برای کسانی که با کودکان ارتباط دارند.

«توتوچان دخترکی آن سوی پنجره»

تتسوکو کورویاناگی، ترجمه سیمین محسنی

نشر نی

چاپ دوم، سال ۱۳۹۴، ۱۹۴ صفحه

«توتوچان، دخترکی آن سوی پنجره» نوشته تتسوکو کورویاناگی، عنوان کتابی است که به‌شیوه آموزش و پرورش آزاد در ژاپن می‌پردازد. تتسوکو در ابتدای کتاب می‌گوید که این یک داستان واقعی از کودکی خودش است. از آن زمان که مدرسه عذرش را به‌دلیل اخلاص در کلاس و روند تدریس می‌خواهد. بنابراین او از مدرسه قبلی خود اخراج می‌شود و مجبور به ادامه تحصیل در مدرسه‌ای است که همه تصورات تتسوکو را از مدرسه دگرگون می‌کند! مدرسه‌ای به‌غایت عجیب که حتی چهره‌ای متفاوت با دیگر مدارس دارد و از شش واگن مستعمل قطار به جای کلاس درس استفاده می‌کند!

تفاوت تا جایی پیش می‌رود که هر دانش‌آموز در انتخاب درسی که به مطالعه آن علاقه دارد، آزاد است و این روش مطالعه، موجب آشنایی معلم با تفکر، شخصیت، علایق و گستره اطلاعات دانش‌آموزش می‌شود و در نهایت معلم می‌تواند دانش‌آموز را در مسیری درست جهت پرورش استعدادهايش سوق دهد.

این کتاب توصیه می‌شود به: تمامی معلمان، مدیران، والدین و افرادی که تفاوت را نوعی زیبایی‌کشف نشده می‌پندارند و جسورانه با مهیا ساختن شرایط در پی شناسایی آن هستند، نه در تکاپوی یکپارچه‌سازی همه انسان‌ها در قالب افرادی یک دست، با استعدادهایی جامعه‌پسند!

«یاد دادن برای یاد گرفتن»

تالیف علی رئوف

انتشارات مدرسه

چاپ هفتم ۱۳۹۱، ۱۵۷ صفحه

مقدمه کتاب با توصیف زیبای «بگزل، ل» از حرفه‌اش نشان‌دهنده نگاهی مشفقانه و متفاوت به آموزش است. وی می‌گوید: «ستارگان چشمک‌زن من، در آسمان مدرسه چشمک می‌زنند. وظیفه من این است آن‌ها را به کلاس بیاورم، صیقل بدهم، پرداخت کنم، رنگ طلایی بزنم و رهایشان سازم تا جای خود را در آسمان زندگی پیدا کنند».

این کتاب، گزارش تحقیقات و پژوهش‌های علی رئوف در عرصه آموزش و تدریس، خصوصاً دوره حساس ابتدایی است. در صفحات آغازین کتاب با این جمله روبه‌رو می‌شویم: «هدایت به خودباوری و خودیادگیری، جوهر هنر معلمی است». همین عبارت می‌تواند رمزگشای کل کتاب و خطوط کلی تفکر نویسنده باشد.

رئوف در پی سوال «یاد دادن‌ها و یاد گرفتن‌های بهتر، چگونه صورت می‌پذیرد؟» دو بخش «فکر کنیم» و «عمل کنیم» را در ۲۵ گفتار تنظیم کرده است. در بخش اول، مخاطب با تمرکز بر فلسفه یادگیری یا به‌قول مولف، «دانستنی‌های قبل از عمل»، با شیوه نوین آموزش یعنی «دانش‌آموزمحوری» و مسائل مربوط به آن آشنا می‌شود. این بخش با آوردن نمودارها و داده‌های آماری گویا و دقیق، راهنمای خوبی برای درک تفاوت‌های فردی و استعداد‌های شخصی فراگیران و نحوه صحیح برخورد با آن‌ها است. در بخش «عمل کنیم» با تاکید بر تجربیات نگارنده و محققین دیگر آموزش، به شگردهای جذب یادگیرندگان، برانگیختن تفکر و تخیل آن‌ها پرداخته است. هم‌چنین با عنایت به این‌که ادبیات، پایه‌ای‌ترین درس است و بسیاری از اندیشمندان، ادبیات را زیربنای یادگیری‌های موفقیت‌آمیز می‌دانند، برای تلفیق دروس با یکدیگر به‌خصوص ادبیات، نمونه‌ها و مثال‌های جالب و کاربردی آورده است؛ مانند این‌که چگونه می‌توان ادبیات را با ریاضیات آمیخت و یادگیری را بالا برد.

در این کتاب از دشواری سخن یا اطناب خبری نیست چراکه مولف با قراردادن مطالب در گفتارهای کوتاه و بیان مثال‌های ملموس در قالب نثری روان و توجه به صفحه‌آرایی و فونت مناسب، خواننده را با خود همراه می‌کند. هم‌چنین هر گفتار با جمع‌بندی کوتاه از گفتارهای پیش، شروع شده که انسجام خوبی برای خواندن ایجاد کرده است. صفحاتی نیز با عنوان «یادداشت شما» در نظر گرفته شده تا مخاطب کتاب را به تفکر و فعالیت وادارد. در مجموع، کتاب «یاد دادن برای یاد گرفتن» متن بسیار ارزشمند و مفیدی است و با رویکردی عملی به یاری معلمین و متولیان امر آموزش و پرورش آمده است.

کلید یادگیری «ویگوتسکی»

گالینا دالیا، ترجمه: افسانه اشرافی

انتشارات موسسه پژوهشی کودکان دنیا

چاپ اول، ۱۳۹۴، ۲۳۶ صفحه

«لئونویگوتسکی» نظریه‌پرداز روس در نیمه اول قرن بیستم، حیطه‌های آموزش و پرورش استثنایی، ارتباط کلامی و آموزش و پرورش حرفه‌ای را متأثر کرد. جهان آموزش که می‌توانست با نظریات نوگرایانه ویگوتسکی به تحولی زودرس دست یابد، مجبور شد برای شناخت نظریه‌های وی، به دلیل عمر کوتاه و ممیزی‌های حکومت استالینی، حدود ۳۰ سال صبر کند. سرانجام در سال ۱۹۶۰ آثار ویگوتسکی به زبان انگلیسی ترجمه شد.

کتاب کلید یادگیری از «مجموعه کتاب‌های آموزش و پرورش پیشرو»، نظریات کاملاً کاربردی و ملموس ویگوتسکی در زمینه آموزش برای کودکان ۳ تا ۷ سال است. دالیا در ابتدا سیاق فکری ویگوتسکی را در آموزش بازگو می‌کند، سپس نمونه‌هایی کاربردی - آموزشی در زمینه ریاضیات، منطق، ساختمان، لگو، هنر و ... پیشنهاد می‌دهد. خوش‌وقتی آشنا شدن با این کتاب تنها برای مربیان و معلمان نیست، بلکه خانواده‌ها نیز می‌توانند با خوانش دقیق آن، به راه‌کارهایی عملی در ارتباط با کودک خود برسند.